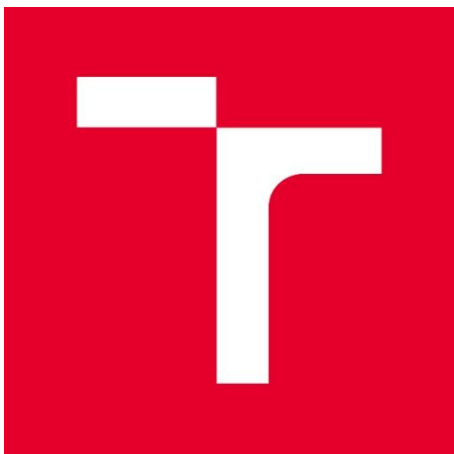

DOKUMENTACE ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

FACULTY OF FINE ARTS

ATELIÉR ENVIRONMENTU

STUDIO ENVIRONMENT

Zahrada Zahradníková

Garden of Gardener

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Viktor Jelen

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

MgA. Barbora Klímová, ArtD.

BRNO 2018

OBSAH:

TEXTOVÁ ČÁST	s. 5 - 8
OBRAZOVÁ ČÁST	s. 9

TEXTOVÁ ČÁST

Má práce stojí na autorském textu, který byl díky spolupráci rozveden do „video obrazů“ a zpětně uchopen v celku. Tento celek klidně může být „environmentálně problematickým svobodným koněm – nádherné zvíře a svým způsobem má podobnou funkci jako kdysi bizon“.¹ Bizon?

Ve své práci vycházím z fenoménu „zahrady“ jako místa zrodu a zániku, vnitřního i vnějšího místa proměny. Vnitřní „zahrada“ co vyrůstá v nás, přeroste ven, někam mimo nás a vnější „zahrada“ co obrůstá nás nebo vrůstá do nás. A jak se o tyto „zahrady“ máme starat?

„Kousky ráje už jsou zde připravené, ale pokud si jich už tady nevšímáme, či dokonce jimi opovrhujeme, jak můžeme doufat, že jednou budeme procházet zahradou Eden?“²

Spolupráce se Zdeňkem Rynešem trvá déle než rok. Vycházíme z mého krátkého textu „Zahrada Zahradníková“, který určitým způsobem odpovídá „realitě“ pozorovaného a pozorovatele v zahradě. Touto zahradou je myšlen jednak Zdeňkův fyzický pohyb po zahradě v jižních Čechách, ale též i jakási starostlivost o vnitřní růst a pohyb „v zahradě světa“. „V současnosti procházíme civilizačním procesem, během kterého získáváme mnoho nových dovedností, ale zároveň ztrácíme lyrický cit, jehož praktickou částí je pěstování květin a teoretickým zbytkem čtení poezie.“³ Zde mohu zmínit rozdílnost našich přístupů k tvůrčí práci. Zdeněk uchopuje své natáčecí postupy více analyticky, schematicky, promyšleně skrze své „video archivy“, ale i tak se dotýká a ctí tajemství i poezii tohoto světa. Vznikají tak plány a natáčecí mapy, které mohou připomínat i vizuální partitury, podle kterých skládá své „video obrazy“. Já pracuji více intuitivně, poeticky a v pochybném (nikoli chytrém) humoru se blížím trapnosti a blbosti. „Skoro si myslím, že kultura je mnohem jednodušší záležitost, než se nám snaží historici umění namluvit.

¹ CÍLEK, Václav, Co se děje se světem?, nakladatelství Dokořán, Praha 2016, str. 134.

² CÍLEK, Václav, Co se děje se světem?, nakladatelství Dokořán, Praha 2016, str. 136.

³ CÍLEK, Václav, Co se děje se světem?, nakladatelství Dokořán, Praha 2016, str. 39.

Nespočívá ani ve slovech, ani v barvách a tvarech, ale ve schopnosti udělat ve správnou chvíli potřebný úkon. Málem jsem napsal čín, ale v životě se jedná hlavně o malé věci. A ty, když jsou v pořádku, tak se daří i ty velké.“⁴ Mě tyto „malé věci“ zajímají, ovšem, vážně si myslím, že to co dělám, nemyslím vážně.

Naše práce je především korespondenční událostí a z toho vychází model toho co je teď a tady. Já versus natočený materiál od Zdeňka: Snažím se rozklíčovat, jak vlastně uchopil mé zadání, bez možnosti pohovořit si o konkrétně natočeném materiálu. Zdeněk versus mé zadání: Odpověď v natočeném materiálu.

Zadání, která jsem Zdeňkovi posílal, byla v převážné míře krystalizací původního textu. Jednotlivosti, které souvisely s textem okrajově – přímo ho neilustrovaly, spíše myšlenkově rozvíjely a doplňovaly. Zdeněk mi na tato zadání natáčel videa. Tedy já jako „režisér“ a Zdeněk jako kameraman. Avšak v běžné praxi se režisér i kameraman sejdou nad natočeným záběrem a dohodnou se, jestli záběr nechají nebo ho přetočí. Korespondenční spolupráce takový postup nedovoluje.

V průběhu spolupráce jsem se dopracoval k zadání, které opustilo textovou předlohu a reagovalo už jen na natočený materiál. Tento přístup, který není cílený, tedy nejde k předem vytyčenému cíli, nedostává se k myšlence, která sděluje, ale nechává proces sám sdělovat, nazval jsem „bodem nula“. Z takového bodu je možné jít jakýmkoli směrem, tedy na základě nenápadné skutečnosti, třeba jednoho slova, nepatrného pohybu, rozvinout úplně nový směr příběhu, nechat prostor pro hru. „Na naší zahradě samovolně raší dubky. Napočítal jsem jich jedenáct. Jenže nejbližší plodící dub je od nás vzdálen 140 metrů a tuto vzdálenost poměrně hmotné žaludy nepřeletí jako chmýří topolu. Z šíření dubů je nejvíc podezřelá zapomětlivá černá veverka, která k nám zachází na ořechy. Tušíme zde nějaký napůl vědomý reciproční vztah mezi veverkou a dubem, který mohl být zatím nerozvinutým základem vztahu mezi

⁴ CÍLEK, Václav, Co se děje se světem?, nakladatelství Dokořán, Praha 2016, str. 63.

člověkem a ovocným stromem. Cítíme z něj oboustrannou výhodu, ale také vzájemnou vděčnost.“⁵

Tuto práci mohu přirovnat ke stromu v zahradě, k něčemu neohraničenému, co roste v něčem ohraničeném a přerůstá to hranice vymezeného prostoru, tak jako strom s jeho větvemi i kořeny přeroste zahradu a není možné mu domluvit, aby to nedělal. Je to proces spolupráce, tvůrčí proces, co přerůstá „zahradu“ vymezenou plotem zadání. Vyrůstá mi pod rukama video, jako výsledek mého snažení. Vzniklý „dialog“ slov a obrazů nechávám prostoupit jedinou větou, možná jen slovem, myšlenkou, pocitem.

Chronologicky jsem seřadil Zdeňkovy „video obrazy“ podle svých zadání. Propojil jsem je záběrem na mraky z výšky, tedy z pohledu z opačné strany než běžně mraky pozorujeme, též titulky, nebo obojím.

Záběry na mraky, pod kterými tušíme svět jako velkou Zahradu, v které žijeme. Velikost toho, v čem žijeme, jen tušíme.

Titulky jsou buď slova původního textu, nebo jednotlivá zadání stísněná v jednom slově či sousloví.

Jelikož mám od Zdeňka více než hodinu natočeného materiálu, mohl jsem si z „video obrazů“ vybírat. Kdežto audio stopu, vhodnou k mému použití, mám jenom jednu. Trvá asi deset minut a nechávám ji s minimálním zásahem stříhu znít jako dlouhý Zdeňkův monolog, jenž je autentickou reakcí na mé zadání. Přímo mě oslovuje a své reakce směřuje konkrétně ke mně.

Nejvíce obrazového prostoru nechávám poslední části videa, které vychází ze zadání, jež vzešlo z procesu spolupráce. Je to „dotek“ vznikání „umění“. To, co bylo, tak, jak to bylo, než se z toho stalo „umění“ a záznam toho, jak se to stalo. Jedna z cest z „bodu nula“ do „bodu nula“.

V mé práci jsem hledal mně neznámé postupy uchopení tvoření a dostal jsem se skrze komplikovanou korespondenční spolupráci do „bodu nula“. Z „bodu nula“ lze jít jakýmkoliv směrem, než narazíte na další „bod nula“ a tak pořád dál. Tuto práci nelze zcela dokončit.

⁵ CÍLEK, Václav, Co se děje se světem?, nakladatelství Dokořán, Praha 2016, str. 74.

Josef Daněk při jednom našem rozhovoru zmínil, že uměním může být cokoliv, třeba i čmárání holí do písku, kdy každý další příliv smaže tuto kresbu. To nekonečně marné a namáhavé opakování je uměním, nikoli ta kresba.

„Samozřejmě jsem doufal, že to nebude dávat smysl, ale ono nakonec vždycky všechno nějaký smysl dává.“⁶

⁶ DUCHAMP, Marcel, Rozmluvy s Pierrem Cabannem, vydal Tranzit, Praha 2017, str. 57.

OBRAZOVÁ ČÁST

screen videa

screen videa